

Lezing in kader jubileum 225 jaar vrijmetselaarsloge Deugd & IJver Harlingen

Filosoof Petra Bolhuis gebruikt 'verloskunde'
als antwoord op dreigende actuele ontwikkelingen

De vrijmetselaarsloge Deugd & IJver in Harlingen bestaat 225 jaar. Om die reden geeft filosoof Petra Bolhuis een lezing met wel zeer actuele thema's zoals Artificial Intelligence (AI) en Chat-gpt. Als basis voor haar lezing gebruikt ze een combinatie van de boeken 'Homo Deus' en 'Lessen voor de 21 eeuw' van de inmiddels vermaarde Israëliische historicus en futuroloog Yuval Noah Harari. Bolhuis geeft in haar lezing een uitdagend perspectief over de huidige ontwikkelingen en de toekomst, in relatie tot onze geschiedenis. De lezing vindt plaats op dinsdag 9 mei, om 20.00 uur in het logegebouw "De Gouden Engel" aan de Lanen 28 in Harlingen. De lezing is voor alle belangstellenden vrij toegankelijk.

Aansprekend daarbij is dat zij daarbij de volgende uitspraak gebruikt: "Wij zijn als zeelieden die hun schip op open zee moeten reviseren, zonder dat we het in een droogdok kunnen demonteren en herbouwen met gebruik van zijn beste onderdelen." Het is een uitspraak van de Duitse filosoof Otto Neurath. Dat geeft zeker voor Harlingen een herkenbaar beeld.

Twintig jaar geleden had niemand het voor mogelijk gehouden dat men in een ruimtestation een geprinte pizza zou kunnen eten, of dat je een huisdier zou kunnen klonen. De rol van de smartphone en andere digitale ontwikkelingen raken in een stroomversnelling, zoals ook chat-gpt (digitale tekstontwikkeling) en verdere vormen van Artificial Intelligence ons dat steeds vaker laten zien. Dit zijn onderwerpen die niet alleen ons, maar ook wetenschappers en filosofen bezighouden. Wat als de computer slimmer wordt dan de mens, en de mens zijn grip op deze ontwikkelingen gaat verliezen? "De meeste mensen zijn vooral bang voor verandering, omdat ze het onbekende vrezen. Maar de allergrootste constante in de geschiedenis is dat alles verandert", zegt Harari. Welke rol en welke verantwoordelijkheid heeft de mens daarin zelf en hoe kan een – weliswaar kleine – organisatie als de Vrijmetselarij daar antwoorden op geven? We moeten zelfstandig kunnen nadenken over de keuze die we maken. Individueel, maar zeker ook met elkaar en onze eigen netwerken, van mens tot mens.

'Verloskunde'

Petra Bolhuis geeft cursussen en lezingen op basis van Maieutiek. Het begrip Maieutiek komt voort uit de tijd van Socrates die het omschreef als 'verloskunde' maar dan met een filosofische betekenis. Maieutiek rust op drie pijlers; filosofie, levenskunst en het wakker maken van ieders eigen wijsheid. Maieutiek staat dan ook voor het stellen van de juiste vragen, en het bieden van filosofische kennis waarmee mensen zelf in de praktijk aan de slag kunnen. Daarmee sluit dit begrip ook voor een belangrijk deel aan bij de werkwijze van de Vrijmetselarij.